

Erasmus+ KA1 – job shadowing

Associação Intercultural Amigos da Mobilidade

2016. május 29 – június 12. Barcelos, Portugália

Portugália kiutazásom célja az volt, hogy a magyarországihoz valamelyest hasonló, mégis más féle szociális ellátó rendszert ismerhessek meg. A partnerkeresés nehéz feladat volt, de szerencsére az Associação Intercultural Amigos da Mobilidade (Mobility Friends) portugál szervezet toborozta a pályázatot nyerteket.

A job shadowing-gal az akartam elérni, hogy legyen összehasonlítási alapom a magyarországi, és más európai országban folyó szociális munka között; milyen azonos és különböző problémák jellemzőek a célország és a mi hazánk között, hogyan menedzselik azokat. Emellett szerettem volna látni olyan jógyakorlatokat, melyeket a kollégiumi munkám során hasznosíthatok. Egy új szemlélet megismerése tángítja a különböző esetek megoldásához használható eszköztárat és ez nagyon fontos a szociálpedagógusi munkában.

A szervezettől előzetesen kaptunk egy tervezetet arról, hogy melyik nap milyen szakmai tevékenység vár majd ránk. Én még itthon készítettem egy angol nyelvű tájékoztatót arról, hogy a szociális rendszer hogy működik Magyarországon.

A kint töltött idő alatt lehetőségünk volt több intézményt megnézni. Jártunk az **APACI 1**-ben, amely enyhe- és középsúlyos értelmi fogyatékosok nappali intézményeként működik. Körbevezettek minket, és közben a vezető elmondta, hogy képzés folyik náluk, mert számukra fontos az, hogy a gyenge képességű emberek is tanuljanak valami egyszerű szakmát, és dolgozzanak. Az elsajátítható szakmák között szerepelt a kertész, felszolgáló, kiségitő, mosodai dolgozó, keramikus és az alapszintű informatika. Az intézmény jó kapcsolati hálójának köszönhetően a diákok neves cégeknél végezhetik szakmai gyakorlatukat, és 45%-os elhelyezkedési ráta jellemző a tanulmányok elvégzése után.

Az **APACI 2** súlyos értelmi fogyatékosok komplex ellátást nyújtó bentlakásos intézménye, rendkívül felszerelt eszközökkel – mind tárgyi eszközök, mind pedagógusok tekintetében. A relaxációs szobától, a különféle ellátást biztosító helyiségekig minden megtalálható, hiszen a klientúra önellátásra sajnos nem képes. A bent lévők súlyos, komplex mentális és fizikai problémákkal küzdenek. Jó volt látni, hogy a dolgozók szeretettel állnak az ellátottakhoz, amit ők is megéreznek.

Időm nagy részét egy szociális munkás csapattal töltöttem, ők elsősorban iskolai szociális munkával foglalkoznak. Ez Portugáliában kicsit máshogy működik, mint itthon. Ők egy szociális intézményben dolgoznak – ez a bázis – és onnan járnak ki az iskolákba. A munkavégzés projektalapú, a címe idén Galo@rtis volt. A problémás diák náluk is jelzés alapján kerül be a látókörbe, nagyon szoros az együttműködés a kollégák között.

Sok időt töltöttem az iskolákban a szociális munkásokkal, és számos dolgot láthattam. Egy kisfiúval több esetben is találkoztunk, akiről kiderült, hogy otthonban lakik, mert kiemelték a családjából, és az iskolában is elég problémás. Mivel az otthon a bázisintézménynél van, ezért a szociális munkások nem csak az iskolában találkoznak a fiúval, hanem más szintereken is. Így a kapcsolatuk sokkal szorosabb.

Az iskolák mellett létezik az **Abel Varzim** nevű összevont, nappali ellátást nyújtó szociális intézmény. Nekem ez különösen tetszett, mert specialitása az, hogy egyik részén 18 év alatti gyerekek vannak, míg a másik szárnyon idősek nappali ellátása folyik. A két pólus nagyon meghatóan összeér, hiszen a gyerekek az idősekkel nagyon jó viszonyban vannak. A gyerek szárnyon azok a gyerekek tartózkodnak, akiknek a szülei dolgoznak, és így nem tudják megoldani iskola után a gyermek felügyeletét. Ezek a gyerekek, fiatalok így ide jönnek iskola után. Korosztály szerint várja őket pedagógus. A szociális munka az idősek és a gyerekek szárnyán itt is egyaránt fontos, hiszen sok probléma kerülhet felszínre, melyek kezelése ilyen formában komplexebb lehet, mint máshol.

A már fentebb említett lakóotthon a **Reception Institute**, ahol a családból kiemelt gyerekek laknak. 14 fő részére nyújt szakszerű ellátást ez a nagyon otthonos és barátságos intézmény. Jellemzően családi és magatartási problémák miatt jutnak el ideig a gyerekek, ha a védelembe vétel nem oldja meg a helyzetüket. Maximum 3 évet tölthetnek itt, utána másik otthonba kerülnek, vagy örökbe fogadják őket, vagy siker esetén hazakerülnek. Munkatársainak hitvallása szerint a lakóotthonban nincs pedagógus, se tanulószoba-idő, mint egy kollégiumban azért, hogy a gyerek tényleg otthon érezze magát.

Ami érdekesség, és különbség a mi országunk és Portugália között, hogy a szociálpedagógus ismeretlen fogalom. Csak szociális munkás van. A gyerekekkel az érzelmi és fizikai kontaktus jelen van a szociális munkában. Itthon ez nem megengedett. Intézményen belül, ha konfliktus van kollégák között, a szociális munkás mediátorként van jelen. Minden projekt mentén fut. Él egy úgynevezett Salamanka elv, amely azt jelenti, hogy 18 éves korig integráltan járnak iskolába a gyerekek, legyen köztük bármilyen problémás, csupán speciális osztályok vannak. Csak ez után kerülnek át speciális intézményekbe.

Megtapasztalhattam, hogy Portugáliában a cigányság kezelése is másként működik. A cigányok a város szélén cigánytelepeken laknak, úgynevezett camp-ben. Ide én is elmehettem. Az együttműködés nagyon jó a szociális munkások és a cigányok között, ami meglepő, mert itthon ez nem így van. Amikor ott voltunk, még egy esküvőre is meghívtak bennünket, és nagyon együttműködőek voltak.

Az iskolai szociális munka sokkal kiforrottabb, mint itthon. A pedagógusok rájuk bíznak készségfejlesztő órákat is, amely szerintem nagyon jó ötlet, és szükséges lehetne itthon is a tanárok tehermentesítésére.

A közösségi szolgálat Portugáliában ismeretlen fogalom, náluk nincsen ilyen.

Amit még jó gyakorlatnak látok, hogy fényképes naplók alapján vannak vezetve a diákok.

Maga a szociális rendszer elvei nagyon hasonlóak, inkább a módszer más. A családokkal nehéz az együttműködés szintén, és a cigányság alapvető problémái is hasonlóak. Iskolapszichológus dolgozik az iskolákban. Ami számomra meglepő volt, hogy ők is gyűjtik a kupakokat.

Úgy vélem, hogy külföldi tapasztalataim segítenek abban, hogy még inkább az életvilág-orientált szociális munka módszerét alkalmazzam, hiszen azt láttam, hogy az sokkal közelebb hozza a segítőt és a klienst. Fontos, hogy mindenhol ott legyek, lássanak, mert így alakulhat ki az a bizalmas kapcsolat, mellyel el lehet kezdeni dolgozni. A kollégiumon belül is alkalmazható lenne az, hogy a kollégák hozzám jönnek ventillálni, hiszen a belső forrongással csak a kiegészéshez vezet az út, de egy semleges, projekciós felület segítséget adhat ennek megelőzésére.

Ami nagyon irigyelendő a portugáloktól, az a mentalitás. Számukra nincs megoldhatatlan, de mégis mindezt olyan teljes nyugalommal állítják, hogy elhiszem, hogy nincs probléma. Ez egy nehéz feladat, mert alapvetően nem ilyen vagyok, de ha visszagondolok rá, akkor kicsit lecsillapodom.

Összességében sokat adott nekem ez a szakmai utazás, mert egy külföldi mintával szélesebb spektrumban tudom nézni a munkámat. Bővült az eszköztáram, a szemléletem, amely nagyon

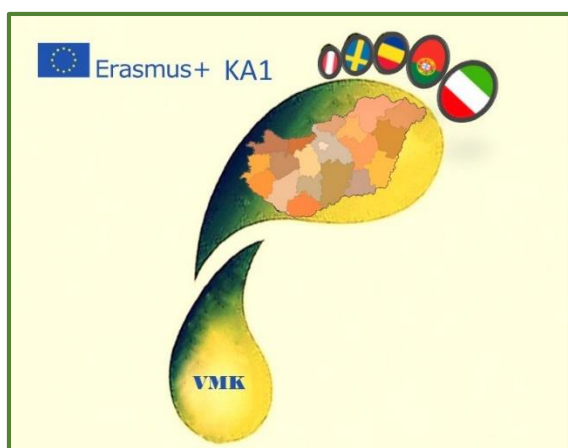
fontos a segítői területen, hiszen a fentebb említett kiégés nagyon nagy rizikófaktora az eszköztelenség.

Budapest, 2016. június 15.

Gyömrei Ágota

szociálpedagógus

Váci Mihály Kollégium - Budapest

A projektet az Európai Bizottság támogatta.

A szövegben megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézeteit.